

บทที่ 2

ประเภทของวรรณกรรม

เมื่อเราอ่านสารสิ่งที่ปรากฏชัดเจนเป็นอันดับแรกคือ แต่งหรือเรียบเรียงด้วยร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ลำดับต่อมาจึงเห็นได้อีกว่าเป็นสารคดีหรือนันทิงคดี ข้อแตกต่างประการสำคัญระหว่างสารคดีและนันทิงคดีคือ จุดประสงค์ในการแต่ง หากจะให้ความรู้หรือความคิดที่จะปรากฏในสารนำเรื่องของความเพลิดเพลิน ย่อมต้องเขียนเป็นสารคดี (ในการเขียนสารคดีย่อมสามารถให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านได้จากภาษาที่มีได้จากการใช้ภาษา ฯลฯ แต่ให้ส่วนนี้เป็นรองจากความรู้หรือความคิดที่ปรากฏอยู่ในสารชิ้นเดียวกัน)

ในงานเขียนประเภทสารคดีก็ยังมีแยกย่อยออกเป็นหลายชนิด เช่น ตำรา หนังสืออ่านเสริมความรู้ ความเข้าใจเฉพาะสาขา บทความ ความเรียง ข่าว บทวิเคราะห์ข่าว ฯลฯ ข้อแตกต่างระหว่างบทความกับความเรียง

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 ไม่ได้ให้บรรจุคำว่าความเรียงไว้แต่มีคำว่าเรียงความ โดยให้คำอธิบายว่า เป็นคำกริยา หมายถึงเอากำมาประกอบแต่งเป็นเรื่องแต่งหนังสือในลักษณะที่ใช้พูด หรือเขียนกันเป็นสามัญ ต่างกับลักษณะที่แต่งเป็นร้อยกรอง หากคำว่าเรียงความเป็นคำกริยา คำว่าความเรียงที่ใช้กันอยู่อย่างแพร่หลายในปัจจุบันในฐานะที่เป็นวรรณกรรมอีกประเภทหนึ่งก็ย่อมที่จะเป็นไปได้ที่จะใช้เป็นคำนามในความหมายเดียวกัน

ส่วนคำว่าบทความ พจนานุกรมให้ความหมายว่า เป็นคำนามหมายถึงข้อเขียนซึ่งอาจเป็นรายงานหรือการแสดงความคิดเห็นมักตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ วารสาร สารานุกรม เป็นต้น

ข้อแตกต่างที่จะพิจารณาได้อย่างง่าย ๆ ถึงลักษณะของบทความอีกประการหนึ่งคือ ข้อมูลที่ขยายแนวความคิดหลักเป็นอรรถของเรื่องนั้น ย่อมต้องมีน้ำหนักมากพอที่จะเสริมแนวความคิดหลักให้เห็นชัดเจน ในขณะที่ข้อมูลในความเรียงจะแผ่วผวกว่า

ส่วนข้อแตกต่างระหว่างสารคดีกับบทความ เห็นได้ชัดจากขอบเขตของเรื่อง เช่นสารคดี เรื่อง การอ่าน บทความเรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ หรือสารคดีเรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ บทความเรื่ององค์ประกอบของสาร หรือเรื่องอรรถรสที่ปรากฏอยู่ในสาร เป็นต้น ที่ยกตัวอย่างดังกล่าวหน้าถัดขึ้นไปว่าชื่อเรื่องเดียวกันอาจเป็นได้ทั้งสารคดีหรือบทความหรือแม้แต่เป็นความเรียงก็ได้ ดังนั้น นักศึกษาจะกำหนดประเภทของวรรณกรรมเฉพาะจากชื่อเรื่องเท่านั้น

ไม่ได้แต่จำเป็นต้องพิจารณาขอบเขตของเรื่องและเนื้อหาของข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง ประกอบด้วยจึงจะสามารถจัดเป็นประเภทที่ถูกต้อง ข้อแตกต่างระหว่าง ข่าว บทวิเคราะห์ข่าว และเรื่องที่ยืมเนื่องจากข่าว

ความหมายของข่าวตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 คือ *คำบอกเล่า เรื่องราวซึ่งโดยปรกติมักเป็นเรื่องเกิดใหม่ หรือเป็นที่สนใจ...*

ในปัจจุบันความสนใจของผู้คนในสังคมต่อเหตุการณ์รอบตัวมีมากขึ้นจนปรากฏว่า ไม่มีเพียงแต่จะมีข่าวให้อ่านตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือรับชมรับฟังทางวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงเท่านั้น แต่ยังมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข่าว ได้แก่การนำข้อความที่ปรากฏเป็นข่าวมาแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ ขยายความเรื่องที่เป็นข่าวอยู่ ลักษณะเรื่องเช่นนี้ ต่างไปจาก บทวิเคราะห์ข่าวอันหมายถึงการแยกแยะเนื้อหาของข่าวให้เห็นชัดเจนอย่างเป็นเหตุเป็นผลว่าเนื่องมาจากอะไร และอาจเพิ่มเติมว่าจะนำไปสู่ข้อสรุปว่าอย่างไรโดยที่ไม่มีการวิจารณ์

ข้อสรุปในการวิเคราะห์ข้อความ เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้วในลำดับแรกย่อมสามารถระบุได้ว่า สารนั้นเป็นวรรณกรรมประเภทใด เช่นความเรียง บทความ ข่าว บทวิเคราะห์ ข่าว เรื่องที่เนื่องมาจากข่าว หากเป็นบันเทิงคดี ก็พึงให้รายละเอียดว่าเป็นชนิดใด เรื่องสั้น ๆ เรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร ฯลฯ (ซึ่งนักศึกษามีความรู้เรื่องความแตกต่างของบันเทิงคดีมาจากวิชาพื้นฐานทางวรรณกรรมแล้ว) ดังนั้น คำอธิบายในบทนี้จึงเน้นด้านการสรุปความเข้าใจ และชี้ชัดถึงข้อแตกต่างระหว่างประเภทของวรรณกรรมที่คล้ายกันแต่ไม่เหมือนกัน

ตัวอย่างต่อไปนี้อาจไม่มีหัวข้อเรื่องก็จะเข้าลักษณะความเรียงที่ให้ข้อมูลและเมื่อวิเคราะห์แนวคิดหลักอาจจะพลาดไปเน้นเฉพาะส่วนที่เป็นคำขวัญเท่านั้น นักศึกษาควรอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างละเอียดและพิจารณาผลการวิเคราะห์ที่ท้ายข้อความ

งานวันแม่ 2535

สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาให้พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ เสด็จแทนพระองค์ทรงเปิดงานวันแม่แห่งชาติ ปี 2535 ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม 2535 เวลา 14.00 น. ณ อาคารใหม่สวนอัมพร พร้อมกับพระราชทานคำขวัญวันแม่แห่งชาติปี 2535 ว่า

จำเรื่องด้อยคุณธรรมความผิดลูก ร้องเป็นเพลงกล่อมลูกทุกเช้าค่ำ
ให้ลูกรู้ว่าโลกนี้มีขาว-ดำ ควรกระทำสิ่งใดให้โลกดี

(หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 10 สิงหาคม 2535)

ผลการวิเคราะห์

ประเภทวรรณกรรม

ข่าว

แนวเรื่อง

ให้ข้อมูล

แนวคิดหลัก

หมายกำหนดการเปิดงานวันแม่แห่งชาติและคำขวัญประจำปี 2535

ข้อมูลเสริม

1. สมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลีฯเสด็จแทนพระองค์ฯลฯ
2. สาระสำคัญของคำขวัญวันแม่ คือ แม่เป็นผู้ที่อบรมลูกให้มีคุณธรรมเสมอ ทั้งยังให้ลูกเข้าใจว่ามีทั้งความดีและความชั่วอยู่ในสังคม เพื่อลูกจะได้พิจารณาได้ว่าควรมีความประพฤติเช่นไรจึงจะให้สังคมน่าอยู่

โวหารการเขียน

บรรยายโวหาร

ท่วงทำนองเขียน

เรียบง่ายในตอนที่เป็นร้อยแก้ว ส่วนร้อยกรองเป็นแบบกระชับรัดกุม